

eftir 25. gr. skiptalaga breytist ekki hugsanlegur réttur sóknaraðiljans Alexanders til greiðslu úr dánarbúinu, þó að útivist hafi orðið af hans hálfu 8. febrúar. Skiptaréttarmálið er höfðað til að skera úr ágreiningi, sem varðar bæði Alexander og Brand Brynjólfsson, og verður sá ágreiningur ekki til lykta leiddur með viðunandi hætti, nema báðir séu málsaðiljar, enda hafa þeir báðir lýst kröfu í búið.

Samkvæmt framansögðu verður að fella hina kærðu ákvörðun úr gildi. Ekki þykja efni til að taka kröfur sóknaraðilja til greina að öðruleyti á þessu stigi málsmeðferðar í skiptarétti.

Markús Sigurbjörnsson, fulltrúi yfirborgarfélagans í Reykjavík, tók hina kærðu ákvörðun.

Kærumálskostnaður verður ekki dæmdur.

D ó m s o r ð:

Framangreind ákvörðun skiptaráðandans í Reykjavík er felld úr gildi.

Kærumálskostnaður verður ekki dæmdur.

Þriðjudaginn 19. mars 1985.

Nr. 9/1985. **Róbert Sverrisson**

(Þórður S. Gunnarsson hrl.)

gegn

Sigríði Einarsdóttur

(Arnmundur Backman hrl.)

Hjón. Búskipti. 67. gr. laga nr. 60/1972.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Magnús Þ. Torfason, Guðmundur Jónsson, Guðmundur Skaftason, Halldór Þorbjörnsson og Sigurgeir Jónsson.

Áfrýjandi áfrýjaði máli þessu í upphafi með stefnu 9. mars 1983, en útivist varð af hans hendi, er málið skyldi flutt munnlega hinn 14. janúar 1985. Áfrýjandi áfrýjaði málinu á ný 21. s.m. samkvæmt heimild í 36. gr. laga nr. 75/1973. Hann gerir þær dómkröfur, að við skipti á búi hans og stefndu verði fasteign búsins, fjögurra herbergja íbúð í húsinu nr. 21 við Rauðalæk hér í borg, skipt samkvæmt helmingaskiptareglu, sbr. 2. mgr. 18. gr. laga nr. 20/1923 um réttindi og skyldur hjóna. Áfrýjandi krefst málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefnda krefst staðfestingar hins áfrýjaða úrskurðar og málskostnaðar fyrir Hæstarétti.

Nokkur ný gögn hafa verið lögð fyrir Hæstarétt.

Með vísan til forsendna hins áfrýjaða úrskurðar þykir mega staðfesta hann.

Eftir atvikum þykir rétt, að málskostnaður fyrir Hæstarétti falli niður.

D ó m s o r ð:

Hinn áfrýjaði úrskurður á að vera óraskaður.

Málskostnaður fyrir Hæstarétti fellur niður.

Úrskurður skiptaréttar Reykjavíkur 2. mars 1983.

I.

Mál þetta var tekið til úrskurðar að loknum munnlegum málflutningi þann 14. febrúar 1983. Sóknaraðili málsins, Sigríður Einarsdóttir, nafnnúmer 7608-3010, til heimilis að Rauðalæk 21, Reykjavík, gerir þær kröfur, að skipti á félagsbúi hennar og varnaraðilja vegna hjónaskilnaðar fari að hætti 57., sbr. 27. gr. laga nr. 60/1972, þannig að fjögurra herbergja íbúð á jarðhæð fasteignarinnar að Rauðalæk 21 í Reykjavík komi í hennar hlut utan skipta, enda taki hún að sér greiðslu veðskulda, sem á eigninni hvíla, annarra en skuld við Eftirlaunasjóð Sláturfélags Suðurlands, upphaflega að fjárhæð kr. 15.000,00, sem tryggt er með 3. veðrétti í eigninni samkvæmt veðskuldabréfi, útgefnu 15. desember 1980. Þá krefst hún málskostnaðar úr hendi varnaraðilja samkvæmt lágmarksgjaldskrá L.M.F.Í.

Varnaraðili, Róbert Sverrisson, nafnnúmer 7361-4732, til heimilis að Hverfisgötu 74, Reykjavík, krefst þess, að við búskipti málsaðilja komi áðurnefnd fasteign til skipta samkvæmt helmingaskiptareglu 2. mgr. 18.

gr. laga nr. 20/1923. Krefst hann einnig málskostnaðar úr hendi sóknaraðilja, eigi lægri en samkvæmt lágmarksgjaldskrá L.M.F.Í.

II.

Aðiljar máls þessa munu hafa kynnst snemma árs 1977 og tekið upp sambúd á því ári. Ekki eru skýrslur málsaðilja samhljóða um, hvenær árs sambúðin hafi hafist, að sögn varnaraðilja mun það hafa verið í aprílmánuði, en að sögn sóknaraðilja í nóvembermánuði. Á þessum tíma átti sóknaraðili tveggja herbergja kjallaraíbúd að Skeiðarvogi 29 í Reykjavík, sem hún mun hafa keypt í október 1975.

Með kaupsamningi, gerðum 21. september 1979, seldi sóknaraðili íbúðina að Skeiðarvogi 29 fyrir kr. 190.000,00, en keypti þann 25. sama mánaðar fjögurra herbergja íbúd á jarðhæð að Rauðalæk 21 í Reykjavík fyrir kr. 225.000,00. Er sóknaraðili þinglýstur eigandi þeirrar íbúðar.

Málsaðiljarnir eignuðust saman barn þann 30. apríl 1979, en fyrir átti sóknaraðili eitt barn, sem mun hafa verið í fóstri hjá foreldrum hennar, að mestu frá fæðingu. Varnaraðili mun eiga fjögur börn úr fyrri hjúskap, en hafði ekki forræði þeirra.

Málsaðiljar gengu í hjúskap þann 26. júlí 1980. Fram að þeim tíma mun sambúd þeirra hafa verið samfelld, en eftir stofnun hjúskapar liggur fyrir, að hlé hafi orðið á sambúðinni, eins og nánar greinir hér síðar. Þann 5. október 1982 var við embætti yfirborgardómara í Reykjavík tekin fyrir krafa sóknaraðilja máls þessa um veitingu leyfis til lögskilnaðar við varnaraðilja án undangengins skilnaðar að borði og sæng, og var leyfi til þess veitt þann 3. desember 1982. Við meðferð skilnaðarkröfu sóknaraðilja fyrir yfirvaldi varð ekki samkomulag um skipti eigna, og var krafa sóknaraðilja um töku félagsbús málsaðiljanna til opinberra skipta fyrst tekin fyrir hér fyrir rétti þann 10. nóvember 1982. Við búsmeðferð varð ágreiningur með málsaðiljum um skiptin vegna kröfu þeirrar, er sóknaraðili gerir í máli þessu, og var ákveðinn rekstur máls þessa til úrlausnar um ágreininginn og það fyrst tekið fyrir þann 6. janúar 1983.

III.

Af hálfu sóknaraðilja er á því byggt, að við upphaf óvígðrar sambúðar málsaðiljanna hafi hún átt íbúd að Skeiðarvogi 29 í Reykjavík. Skuldir hennar hafi samkvæmt framlögðu skattframtali verið í árslok 1977 kr. 23.154,00. Varnaraðili hafi á hinn bóginn verið eignalaus og staðið í skuld við Lífeyrissjóð togarasjómanna, sem þá var að eftirstöðvum kr. 9.000,00. Samkvæmt skattframtölum hafi engin breyting orðið á eignastöðu varnaraðilja, þar til málsaðiljar stofnuðu til hjúskapar og gerðu sameiginleg framtöl til skatts, að því undanskildu, að áðurnefnd skuld hafi lækkað vegna

greiðslna afborgana. Breytingar á stöðu eigna og skulda sóknaraðilja samkvæmt sömu gögnum hafi annars vegar orðið vegna fasteignaviðskipta hennar á árinu 1979 og hins vegar vegna afborgana af skuldum, sem ýmist hafi verið stofnað til fyrir eða á sambúðartíma aðiljanna. Sóknaraðili hafi einnig talið fram sér til eignar bifreiðar, sem í eigu hennar voru um lengri eða skemmri tíma. Sóknaraðili staðhæfir, að hún hafi ein staðið að greiðslu afborgana og vaxta af skuldum, sem á henni hvíldu við upphaf sambúðar aðiljanna, og hafi hún einnig ein greitt af þeim skuldbindingum, sem hún stofnaði til vegna kaupa á íbúðinni að Rauðalæk 21. Hefur sóknaraðili í þessu sambandi sérstaklega gert grein fyrir því, hvernig hún hafi hagað fjáröflun til kaupa síðastnefndar eignar. Kveðst hún í fyrsta lagi hafa fengið fé til kaupanna við sölu fyrri fasteignar sinnar, í öðru lagi með lántöku hjá Stofnlánasjóði matvörukaupmanna og í þriðja lagi með greiðslum, sem hún hafi fengið í júlímánuði 1980, er hún lét af störfum hjá þáverandi vinnuveitanda sínum. Á tímabili hafi hún einnig fengið fé að láni hjá umræddum vinnuveitanda til þess að brúa bil milli þess, að hún greiddi afborgun vegna kaupa fasteignarinnar og fengi greiðslu vegna sölu fyrri eignar sinnar. Staðhæfir sóknaraðili, að engin framlög hafi komið frá varnaraðilja til fasteignaviðskiptanna eða til greiðslu annarra fjárskuldbindinga, hvorki á þeim tíma, er þau bjuggu í óvígðri sambúð, né á hjúskapartíma þeirra, að því einu undanteknu, að varnaraðili hafi lagt til kr. 5.000,00 til greiðslu afborgunar af skuld í aprílmánuði 1982. Telur sóknaraðili þannig nægilega sýnt fram á, að megineign félagsbús aðiljanna við skilnað þeirra, íbúðin að Rauðalæk 21, stafi að öllu leyti frá henni.

Þá er því haldið fram af sóknaraðilja, að fjárhagsleg samstaða hafi aldrei tekist með aðiljunum. Hafi hún tekið nær allar nauðsynjavörur út á reikning í matvöruverslun foreldra sinna og séu þær úttektir enn að mestu ógreiddar. Hafi hún einnig greitt nær allan annan rekstrarkostnað vegna heimilisins, t.d. orku- og símareikninga. Tekjur varnaraðilja hafi á hinn bóginn gengið að mestu til greiðslu barnsmeðlaga og opinberra gjalda hans svo og til áfengiskaupa og skemmtana hans. Fjárhagur aðiljanna hafi jafnframt að öllu leyti verið aðskilinn. Sóknaraðili kveður málsaðilja að vísu hafa staðið sameiginlega að bifreiðaviðskiptum, en að öðru leyti hafi sameiginlegar fjárfestingar þeirra verið engar.

Sóknaraðili vísar til þess, að hjúskapur aðiljanna hafi staðið skamma stund, eða frá júlímánuði 1980 þar til samvistarslit urðu að vori 1982, alls um 22 mánuði. Á því tímabili hafi hún 5 eða 6 sinnum orðið að flytja af heimili aðiljanna um nokkurra vikna skeið hverju sinni vegna drykkju-skapar og ofbeldis varnaraðilja.

Sóknaraðili telur með vísan til þess, er hér á undan getur, að fullnægt sé skilyrðum 57. gr. laga nr. 60/1972, til þess að kröfur hennar verði teknar

til greina. Eignir búans stafi næstum að öllu leyti frá henni og helmingaskipti verði að teljast ósanngjörn, enda hafi fjárhagsleg samstaða ekki komist á, hjúskapur aðiljanna hafi staðið skamman tíma og stöðugleiki í honum verið lítill eða enginn. Hefur sóknaraðili sérstaklega vísað því á bug, að við mat á því, hvort skilyrðum 57. gr. laga nr. 60/1972 sé fullnægt í máli þessu, verði tekið tillit til samanlagðs tíma þess, er aðiljarnir bjuggu í óvígðri sambúð, og hjúskapartíma þeirra.

Sóknaraðili hefur gefið þá skýringu á kröfum sínum, að verði þær teknar til greina, muni hún taka að sér greiðslu veðskulda, sem á títtnefndri fasteign hvíla, og verði þær skiptum á félagsbúi aðiljanna óviðkomandi að öðru leyti en skuld við Eftirlaunasjóð Sláturfélags Suðurlands. Telur sóknaraðili skuld þá njóta þeirra sérstöðu, að varnaraðili hafi stofnað til hennar til þess að fjármagna bifreiðakaup, en að öðru leyti hafi lánsféð að mestu runnið til eigin þarfa varnaraðilja. Lántaka þessi hafi ekki staðið í neinum tengslum við greiðsluskuldbindingar vegna fasteignakaupa og því ekki rök til þess, að sóknaraðilja verði gert að taka ein að sér greiðslu skuldarinnar, verði málskröfur hennar teknar til greina að öðru leyti.

Af hálfu varnaraðilja er á því byggt, að 57. gr. laga nr. 60/1972 feli í sér þrönga undantekningarheimild frá meginreglu 2. mgr. 18. gr. laga nr. 20/1923 og skorti lagarök í máli þessu til slíkrar undantekningar.

Styður varnaraðili skoðun þessa í fyrsta lagi þeim rökum, að ekki sé fullnægt því skilyrði 57. gr. laga nr. 60/1972, að hjúskapur hafi staðið skamma stund. Sé eðlilegt að leggja við hjúskapartímann þann tíma, sem aðiljarnir bjuggu í óvígðri sambúð. Alls hafi tímabil þetta staðið yfir frá aprilmánuði 1977 til veitingar lögskilnaðarleyfis þann 3. desember 1982, en þar af hafi raunverulegur sambúðartími aðiljanna verið meiri en 5 ár. Þótt ekki yrði á skýringarkost þennan fallist, telur varnaraðili, að við mat á sanngirni helmingaskipta á búinu verði að hafa hliðsjón af tímalengd hinnar óvígðu sambúðar fyrir hjúskaparstofnun. Auk þess vísar varnaraðili til þess, að hjúskapurinn hafi staðið nokkuð á þriðja ár, sem hann telur ekki skamman tíma í merkingu umrædds ákvæðis.

Í annan stað telur varnaraðili, að fjárhagsleg samstaða hafi tekist með málsaðiljum á sambúðartíma þeirra. Hafi hann til dæmis keypt efni og unnið að verulegum endurbótum á fasteignunum að Skeiðarvogi 29 og Rauðalæk 21. Jafnframt hafi báðir málsaðiljar lagt til fé til greiðslu afborgana og vaxta af skuldum vegna beggja fasteignanna. Varnaraðili hafi einnig staðið til jafns við sóknaraðilja að rekstri heimilis og framfærslu. Ennfremur hafi aðiljarnir eignast talsvert innbú og heimilistæki á sambúðartímanum með sameiginlegum framlögum þeirra og hafi þau staðið saman að bifreiðaviðskiptum.

Þá telur varnaraðili, að ef talið verður, að skilyrðum 57. gr. laga nr.

60/1972 sé fullnægt í máli þessu, hljóti að verða að takmarka kröfur sóknaraðilja við verðmæti íbúðar að Skeiðarvogi 29 við upphaf óvígðrar sambúðar aðiljanna eða þá á þann hátt, að þær geti aldrei orðið hærri en verðmæti íbúðar að Rauðalæk 21 í júlímánuði 1980.

Varnaraðili hefur alfarið vísað á bug staðhæfingum sóknaraðilja um drykkjuskap hans og ofbeldi svo og þeim staðhæfingum, að vinnutekjum hans hafi ekki verið varið til annars en skemmtana, að greiddum opinberum gjöldum og meðlögum, enda ljóst af framlögðum skattframtölum, að vinnutekjur hans hafi öll sambúðarárin verið verulega hærri en tekjur sóknaraðilja, og hafi þær runnið til sameiginlegra þarfa aðiljanna. Þá hefur varnaraðili andmælt frásögnum sóknaraðilja af því, hvernig ráðstafað hafi verið lánsfé frá Eftirlaunasjóði Sláturfélags Suðurlands, sem hann kveður hafa verið notað til greiðslu afborgana af skuldum, reikninga, endurbóta á fasteign og til sameiginlegrar neyslu aðiljanna.

Af hálfu sóknaraðilja hefur verið mótmælt, að varnaraðili hafi keypt nokkurt efni til endurbóta á fasteignum sóknaraðilja og að hann hafi unnið meira að eignunum en svo, að vinnan gæti talist venjulegt viðhald eignanna. Þá hefur sóknaraðili mótmælt staðhæfingum varnaraðilja um að málsaðiljarnir hafi staðið sameiginlega að kaupum innbúsmuna eða heimilstækja á sambúðartíma þeirra.

IV.

Eins og fram hefur komið hér á undan, er það úrlausnarefni þessa máls, hvort fullnægt sé skilyrðum 57. gr. laga nr. 60/1972 til þess, að við skipti á félagsbúi málsaðiljanna verði vikið frá meginreglu 2. mgr. 18. gr. laga nr. 20/1923 á þann hátt, að kröfur sóknaraðilja verði teknar til greina. Skilyrði 57. gr. laga nr. 60/1972 til slíks eru þau annars vegar, að eigur bús stafi að mestu eða öllu leyti frá öðru hjóna, sem flutt hefur þær í búið með þeim hætti, sem greinir í 27. gr. laganna, og hins vegar, að helmingaskipti þeirra eigna teljist bersýnilega ósanngjörn. Við mat á því, hvort helmingaskipti teljist bersýnilega ósanngjörn, er greint í 57. gr. laganna, að einkum skuli líta til þess, hvort hjúskapur hafi verið skammvinnur og hvort myndast hafi veruleg fjárhagsleg samstaða með hjónunum. Sé þessum skilyrðum fullnægt, er heimilt að kröfu þess hjóna, er flutti eignirnar í búið, að kveða svo á, að skipta skuli búinu samkvæmt meginreglu 27. gr. laganna að nokkru eða öllu leyti. Verður nú metið, hvort í málinu sé fullnægt einstökum þessum skilyrðum.

Hið fyrra meginskilyrði 57. gr. laga nr. 60/1972 er sem fyrr segir það, að eigur bús stafi að mestu frá öðru hjónanna, sem flutt hefur þær í búið með þeim hætti, er segir í 27. gr. laganna. Í greinargerð með 57. gr. frumvarps þess, er varð að lögum nr. 60/1972, kemur fram, að ákvæðið eigi

ekki við, ef ekki er verulegur munur á þeim eignum, sem hvort hjónanna flytur í búið. Skúli miða við þær eigur, sem hvort hjóna flytur með sér við stofnun hjúskapar, og verðmæti, sem síðar flytjast í búið, með einhverjum þeim hætti, sem greinir í 27. gr. laganna. Það orðalag 57. gr. laganna, þar sem segir, að annað hjóna hafi flutt eign í bú, þykir samkvæmt framangreindu að verða að skýra á þá leið, að þar sé átt við eignir, sem renna til félagsbús við hjúskaparstofnun, en ekki eignir, sem til staðar eru við upptöku óvígðrar sambúðar, sé hún undanfari hjúskapar. Á sú skýring einnig stoð í því, að ekki hefur verið talið, að með aðiljum óvígðrar sambúðar stofnist félagsbú í þeirri merkingu, sem hér um ræðir.

Áður hefur verið rakið, að við upphaf óvígðrar sambúðar málsaðiljanna átti sóknaraðili íbúð að Skeiðarvogi 29, er síðar var seld, og keypt íbúð að Rauðalæk 21 í hennar stað, meðan málsaðiljar voru enn í óvígðri sambúð. Hefur sóknaraðili staðhæft, að hún hafi ein staðið að greiðslum vegna fasteignaviðskipta þessara og að hún hafi ein greitt afborganir af skuldum vegna þeirra. Varnaraðili hefur hins vegar staðhæft að hann hafi lagt fé til að standa við fjárskuldbindingar þessar og að hann hafi aukið verðgildi beggja íbúða með endurbótum, áður en málsaðiljarnir gengu í hjúskap. Við mat á því, hvort varnaraðili geti talist á þeim tíma, er aðiljarnir bjuggu í óvígðri sambúð, hafa eignast hlutdeild í íbúðinni að Rauðalæk 21 vegna framlaga sinna, þykir verða að telja varnaraðilja eiga að bera sönnunarbyrði fyrir því, að hann hafi látið slík framlög af hendi. Í máli þessu hefur varnaraðili ekki stutt fullyrðingar sínar um slík framlög neinum sönnunum. Þykir því verða að leggja til grundvallar í málinu, að við stofnun hjúskapar málsaðiljanna hafi íbúðin að Rauðalæk 21 verið að öllu leyti eign sóknaraðilja og að hún hafi þannig fært þá eign í búið á þann hátt, er 57. gr. laga nr. 60/1972 áskilur. Með því að aðrar eignir, sem málsaðiljar færðu í búið við stofnun hjúskapar, virðast hafa verið óverulegar, verður jafnframt að telja fullnægt því skilyrði ákvæðisins, að eignir félagsbúsins stafi að mestu frá sóknaraðilja.

Við mat á því, hvort helmingaskipti teljist bersýnilega ósanngjörn, ber samkvæmt 57. gr. laga nr. 60/1972 einkum að líta til þess, hvort hjúskapur hafi verið skammvinnur og hvort hann hafi leitt til verulegrar fjárhagslegrar samstöðu.

Aðiljar máls þessa gengu í hjúskap þann 26. júlí 1980, en fengu leyfi til lögskilnaðar þann 3. desember 1982. Er óumdeilt í málinu, að aðiljarnir hafi slitið samvistum um vorið 1982, en þar áður hafi sóknaraðili flust af heimilinu ein 5 eða 6 skipti um nokkurra vikna skeið hverju sinni. Af hálfu varnaraðilja hefur því verið haldið fram, að við mat á þessu skilyrði 57. gr. laga nr. 69/1972 beri að taka tillit til þess, að málsaðiljar hafi búið í óvígðri sambúð frá árinu 1977 fram til stofnunar hjúskapar. Ekki þykir

unnt að fallast á þessi sjónarmið varnaraðilja. Í ákvæði því, sem hér um ræðir, er beinlínis tekið þannig til orða, að hjúskapur hafi staðið skamma stund og, þykir verða að álykta, að orðalag þetta gefi ekki tilefni til þess að taka tillit til sambúðar utan hins eiginlega hjúskapartíma, enda verður að ætla, að slíkt hefði komið skýrt fram, ef það hefði verið ætlan lög-gjafans. Samkvæmt þessu og með hliðsjón af skýringu þessa ákvæðis í fyrri dómsúrlausnum og af greinargerð, er fylgdi frumvarpi því, er varð að lögum nr. 60/1972, verður að fallast á það með sóknaraðilja, að hjúskapur málsaðiljanna hafi verið skammvinnur í merkingu 57. gr. laga nr. 60/1972.

Við úrlausn þess, hvort veruleg fjárhagsleg samstaða hafi verið með málsaðiljunum í hjúskap þeirra, þykir verða að líta til þess, að aðiljarnir virðast ekki hafa staðið saman að eignamyndun eða aukningu á verðgildi fasteignar, sem sóknaraðili færði í búið, enda hefur varnaraðili ekki stutt gögn-um þær staðhæfingar, að hann hafi lagt til vinnu og efni til verðmætisauka á fasteign umfram það, sem sóknaraðili hefur viðurkennt í málinu. Þá hefur varnaraðili heldur ekki hnekkð því sérstaklega, að sóknaraðili hafi aflað að mestu nauðsynjavara til heimilishalds með reikningsúttekt, sem enn er sögð ógreidd. Að þessu virtu og öðru því, er fram hefur komið í málinu um fjárhag málsaðilja, þykir verða að fallast á það með sóknaraðilja, að veruleg fjárhagsleg samstaða hafi ekki tekist með málsaðiljum.

Ef metið er að öðru leyti, hvort helmingaskipti á félagsbúi málsaðilja teljist bersýnilega ósanngjörn, þykir einnig verða að hafa hliðsjón af þeirri röskun á högum sóknaraðilja, sem hlytist af helmingaskiptum, þar sem fram hefur komið, að hún hafi forræði sameiginlegs barns aðiljanna.

Að virtu framangreindu verður að telja, að fullnægt sé þeim skilyrðum 57. gr. laga nr. 60/1972, er leiða til þess, að helmingaskipti á félagsbúi aðilja máls þessa teljist bersýnilega ósanngjörn.

Að fullnægðum þeim skilyrðum, sem hér á undan hefur verið fjallað um, er unnt að kveða svo á samkvæmt 57. gr. laga nr. 60/1972, að kröfu þess hjóna, sem eignir félagsbús stafa að mestu frá, að skipta skuli búinu að nokkru eða öllu að hætti 27. gr. laganna. Af hálfu varnaraðilja hefur því verið haldið fram, að ef komist yrði að þeirri niðurstöðu í málinu, að fullnægt væri skilyrðum 57. gr. laganna, þá geti sóknaraðili ekki tekið meira utan helmingaskipta en sem svarar verðmæti íbúðar að Skeiðarvogi 29 við upphaf sambúðar málsaðilja, en til vara sem svarar verðmæti íbúðar að Rauðalæk 21 við stofnun hjúskapar málsaðiljanna. Um það sjónarmið varnaraðilja verður annars vegar að líta til þess, að íbúð að Skeiðarvogi 29 var seld fyrir stofnun hjúskapar málsaðilja og rann því ekki til félagsbús þeirra, og þykir þegar af þeirri ástæðu verða að hafna því. Hins vegar hefur ekki komið fram í málinu, hvort raungildi íbúðarinnar að Rauðalæk 21 hafi aukist frá stofnun hjúskapar málsaðiljanna, enda engin gagnaöflun

farið fram þar að lútandi, og þykir einnig ótæk sú niðurstaða að miða einungis við upphaflegt kaupverð eignarinnar án tillits til síðari verðlagsbreytinga. Samkvæmt þessu verður því að fallast á þá kröfu sóknaraðilja, að hún taki að óskiptu úr félagsbúi málsaðilja íbúð á jarðhæð fasteignarinnar að Rauðalæk 21. Í kröfugerð sinni hefur sóknaraðili skuldbundið sig til að taka ein að sér greiðslu veðskulda, er á umræddri fasteign hvíla, annarra en veðskuldar við Eftirlaunasjóð Sláturfélags Suðurlands verði krafa hennar um, að hún fái fasteignina í sinn hlut utan skipta, tekin til greina. Með vísan til þeirra röksemda, sem sóknaraðili hefur fært fyrir því, að veðskuldin við umræddan sjóð verði undanskilin greindri skuldbindingu hennar, þykir mega á það fallast, að veðskuld sú skuli hvíla á félagsbúi málsaðiljanna, en aðrar áhvilandi veðskuldir á eigninni verði búskiptunum óviðkomandi.

Niðurstaða máls þessa verður því sú, að kröfur sóknaraðilja verða teknar til greina. Þykir þó rétt með vísan til 178. gr. laga nr. 85/1936, að málskostnaður verði látinn falla niður.

Markús Sigurbjörnsson, fulltrúi yfirborgarfégeta kvað upp úrskurð þennan.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Við skipti á félagsbúi aðilja máls þessa vegna hjónaskilnaðar kemur íbúð á jarðhæð fasteignarinnar að Rauðalæk 21, Reykjavík, í hlut sóknaraðilja, Sigríðar Einarsdóttur, utan skipta gegn því, að hún taki að sér greiðslu veðskulda, er á eigninni hvíla, annarra en við Eftirlaunasjóð Sláturfélags Suðurlands, upphaflega að fjárhæð kr. 15.000,00, sem tryggt er með 3. veðrétti í eigninni samkvæmt veðskuldabréfi útgefnu 15. desember 1980.

Málskostnaður fellur niður.